

(BDC 1922, x, 28) en un article de contingut i valor desigual (en part frívol), però aquí apunta a una idea excel·lent, en reaccionar amb el basc *laban* que ell definia 'suau, mansuet'; de fet és bàsicament «resbaladizo» en guip. i biscaí (Azkue). Car tots els homònims es troben en país on abunden, en massa, els NLL d'origen ibero-basc o en sentit més específic, basc; fins i tot en el Conflent n'hi ha bastants: Nyer, Nyòvols, Suanyes, Saorra; o més vagament, pre-romans: Bulasc, Escaró, Toès, Conat,...; i no diguem ja de l'alt Urgell i la Conca de Meià.

Aquí està la solució. Més precisament: del gerundi antic i nom d'acció del verb *labandu*, bisc., 'lliscar, relliscar', o sigui: LABANTI(E)-A amb l'article basc -A, aglutinat; formació com la de *gallorça* GALLURTI-A que explicarem en E.T.C. II, 201, 195ss.; i, 78, 85. Significat ben adequat per a valls pre-pirinenques, per on les aigües abundoses s'escolen en devessall. L'evolució en *-tza* es produeix ja en els dialectes bascos d'avui dia i justament la tenim comprovada en el mot en qüestió, pel clàssic biscaí Añíbarro: *labantza* «resbaladero» (veg. la cita en l'Azkue). En va voldria ningú sospitar que aquí hi hagi res de manllevat (malgrat certa coincidència amb el ll. *labi*, *lapsus*), perquè es tracta d'una arrel vastament difosa per tots els parlars bascos, i estesa a les més vàries i genuïnes derivacions leximòrfiques i semàntiques. A la vall riojana d'Ezcaray, on es parlà basc fins a finals de l'E. Mj.: *Labarda*, nom d'un barranc o vessant d'una alta serra (*Euskera* III, 90); un altre barranc *Labarena*, i riu i barranc *Labarria* (ibid. 95), i passant de la noció de 'lliscar' a la d'"esmolar, afilar', on pot resultar d'un compost *laba(n)-alde* amb dissim. de «les *l*»: guip. *laban-arri* «pedras lisas» i «pedra de afilar» (cf. DECH s.v. *navaja*).

És una etimologia que jo havia donat a conèixer en converses i una conferència. Potser n'havia arribat alguna nota confusa fins a Tovar, que no sé si volia adherir-s'hi en un article de *Zephyrus* (VIII, 9, i *Congr. V de Onom.* 1955) on cita un hidrònim «*Lavantia* en Girona» (!) (cert que vacil·la entre hispànic i indoeuropeu, i afegint-hi «un arroyo *Valdelevanza* al extremo N. de Palencia»). Això té més interès per al nostre Lavansa. És un afl. dr. de l'alt Pisuerga, que ve de *Lebanza*, antic i gran monestir i poblet agre. al mun. de San Salvador de Cantamuga, al NO. de Cervera de Pisuerga, que és a 15 del trifini amb Astúries i Santander, i uns 100 al SO. del límit amb Àlaba. Car *Lavanza* s'explicaria com una lleu alteració del nostre Lavança per infl. de LEVARE i del nom de la vall de Liébana (pocs. k. més al NE., aquest sí d'origen indoeuropeu). En canvi rebutgem que hi hagi relació amb l'alpino-venecià *Livenza* (com digué Griera, BDC xvi, 61), d'arrel òbviament inconnexa.

Deixant aquests allunyats problemes a qui toquin,

en el nostre pre-pirineu podem veure un derivat de LABANTZA amplificant el sufix -UI (tan fecund en derivats de noms pirinencs ibero-bascos en *ui*). D'aquí pot venir *Llavaçui*, antic castell i llogaret de Baixa Ribagorça, agre. a Gavasa: oït a Gavasa *labaθúí*, en l'enq. de 1957.

MENC. ANT. 1495 en el fogatge: *Labaçui* 5 focs; 1554: «Castillo y mas de *Labazuy*» Linares afr. Calassanç, i Purroi (Moner, *Bib. Esc. Rbg.* 102); 1622: Gaspar *Labazuy* (id. ib. 167); 1500: Fray Jaime de *Labazuy* que Carrillo posa l'any 1500 sembla ser el mateix que Jacobus de *Labazui*, abat d'Alaó, segons el martirologi de Barbastre (*Esp. Sagr.* XLVIII, 281). Hagué d'haver-hi reducció de LABANTZŌI a *Lavaçui*, explicable sobretot en la fase *-antzuyox* per la complexitat de la seqüència *-ntzyó- + -j*.

Vantonella, V. *Ve -*

VANYÓ

Caseta dels *Banyons* entre la Font de la Figuera i Séntix, pda. d'Énguera; i a Énguera, *Bañón*, pda. 12 k. a l'O. d'aquesta població xurra. Ve d'un dels noms de l'aladern en castellà, pda. de *Bañón*, que prové del poble aragonès *Bañón* prop. de Calamocha (DECH I, 492).

Vaqueira, *Vaqueriçal*, *Vaquero*, V. *Vacarisses* *Vaquero*, V. *Olbaquero*

VARA

Està en ús a la zona central valenciana, com a nom genèric de certes partides de país, accepció concretada de *vara*, nom de mida longitudinal (DECat. IX, 44b30ss). P. ex. la *Vara* de Quart, és una partida que comprèn des del riu endins de Patraix, al Sud de Sant Miquel de *Saternes*; i la *Vara* de Sant Vicent, també a Patraix, s'estén longitudinalment des de Mislata al camí del Cementiri. (Notes de J.G.M. 1935).

Vare, *Comala-*, V. *Comalavare* *Vari-*, V. *Valli-*

VARILLES, Coma de ~

A Andorra, provinent de la frontera, desemboca per l'esq. a la vall de Tristaina, una de les més altes de tot Andorra, que ajuntant-se en el Serrat amb altres valls, del NE. forma la Valira d'Occident, parr. d'Ordino. A l'altra banda de la frontera francesa, però naixent uns 5 o 10 k. més a l'Est, i davallant al Nord hi ha la *Coume de Varilhes* que baixa cap a *Aston*, i